

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๘

ขอขอบคุณแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันเสาร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจาก
คุณทักษพล คุณจริยา และคุณศิริพล เจียมวิจิตร เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านริมสนาม
กอล์ฟฟรอยด์เจมส์ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ -
๑๕.๓๐ น.

ในวันนี้ก่อนการสนทนาธรรม ท่านเจ้าภาพคือคุณจริยา ได้กราบเรียนท่านอาจารย์ปลูกต้นมะปวน+กลาย เพื่อเป็นที่ระลึก ต้นมะปวน+กลาย เป็นไม้ยืนต้นวงศ์

กระดังงา ซึ่งดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น เพื่อนของท่าน ได้ทำการผสมพันธุ์ ขึ้นมาใหม่ จากต้นมะปวนและต้นกลาย ซึ่งยังไม่ได้ตั้งชื่อใหม่

การสนทนาธรรมวันนี้ เป็นครั้งพิเศษ ที่ท่านอาจารย์ได้กรุณาอยู่สนทนาธรรมตลอดทั้งเช้าและบ่าย โดยในช่วงเช้าท่านเจ้าภาพได้จัดที่สนทนาธรรมไว้บริเวณศาลาแสนสวยกลางสวนหงส์ที่แวดล้อมไปด้วยความสดชื่น เขียวขจีของ

ต้นไม้และดอกไม้บานาพรรณ ที่ท่านเจ้าบ้านโปรดปรานเป็นอย่างยิ่ง และมีช่วงที่ได้
สนทนาถึงเรื่องพรหมวิหาร ที่เคยได้ยินกันบ่อย ๆ แต่ไม่เคยมีโอกาสดูได้เข้าใจจริง ๆ โดย
ถูกต้องในความละเอียดลึกซึ้ง จึงขออนุญาตนำความบางตอนของการสนทนาเรื่อง
เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ในวันนั้นมาฝากทุก ๆ ท่าน เพื่อพิจารณาดังนี้

คุณทักษิณ :

กราบขอความเมตตาท่านอาจารย์ให้ความกระจ่าง ของคำว่า
เมตตา เป็นอย่างไรคะ?

ท่านอาจารย์ :

เราได้ยิน "คำ" แล้วเราก็ไม่รู้ "คำนั้น" คืออะไร? เพราะไม่รู้จริงๆ
ว่า คืออะไร? แต่ถ้ารู้ว่า คือความเป็นเพื่อน ชัดเจนไหม? เพื่อน
ไม่ใช่ศัตรู เพื่อนต้องหวังดี พร้อมที่จะทำประโยชน์เกื้อกูลได้ ใน
ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ ไม่แข่งดี ไม่ริษยา ไม่เป็นศัตรู ทุกอย่างที่ไม่ดี
จะไม่มีในขณะที่เป็นเพื่อน เป็นเพื่อนเมื่อไหร่ ขณะนั้น ไม่
ต้องใช้คำว่าเมตตาก็คูได้ เพราะบางทีเราไปใช้คำที่เราไม่รู้จัก แล้ว
บางทีเราก็ไปสวด ไปท่องเมตตา ขณะนั้นเมตตาหรือเปล่า?

คุณทัศนีย์ :

มีแม่ด้วยค่ะท่านอาจารย์ แม่เมตตา

ท่านอาจารย์ :

โดยที่ไม่มีจะแม่ (หัวเราะ) ใช่ไหม? แต่ก็แม่อยู่ได้ ทุกวัน แม่
แล้วก็โกรธ แม่จบก็โกรธ แล้วแม่อย่างไร?

คุณทัศนีย์ :

สิ่งเหล่านี้ที่ท่านอาจารย์กล่าว เนื่องจากความเป็นมาเป็นไปของ
สังคม คือ ให้เรารู้ว่าต้องแม่เมตตา

ท่านอาจารย์ :

ทำไม? สังคมมาบอกให้แม่หรือ? ไม่มีสังคมไหนมาบอกให้แม่
คะ?

คุณทัศนีย์ :

คือ ตั้งแต่คุณพ่อคุณแม่ คุณปู่ คุณย่า คุณตา คุณยาย ก็บอกว่า
ต้องแม่เมตตาหลังจากที่ทำบุญแล้ว

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น เรามีประเพณีดั้งเดิม คือ ประเพณีไม่เข้าใจธรรมะ

คุณทัศนีย์ :

กราบขอพระคุณค่ะ คำนี้แรงนะคะ

ท่านอาจารย์ :

แต่ความจริงต้องเป็นความจริง แล้วถ้าไม่รู้จริง ๆ นี่ จะแก้ไขอะไร
ได้ไหม? ถ้าไม่มีใครสอนว่า ทั้งหมดที่แล้่วมา ไม่เข้าใจธรรมะ
แน่นอน ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม!!! หรือ ฟังด้วยความประมาท ก็ไม่
เข้าใจ เป็นเรื่องที่ละเอียดมาก และเป็นเรื่องที่ตรง ถ้าไม่ตรง ก็
แก้ไขอะไรไม่ได้!!!

คุณจริยา :

ขออนุญาตท่านอาจารย์ค่ะ เมื่อเช้านี้ที่ท่านอาจารย์ได้กรุณาอธิบายเรื่องเมตตา ถ้าท่านอาจารย์จะกรุณาอธิบาย เพราะว่าคนไทยก็ชอบพูดกันอยู่เสมอว่า เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ซึ่งก็คงจะอย่างที่ท่านอาจารย์บอก ก็คือ พุดไปโดยที่ไม่รู้จัก เพราะฉะนั้น ถ้าท่านอาจารย์จะกรุณาอธิบาย เพราะว่าเมื่อเช้าท่านอาจารย์พูดถึงคำว่า เมตตา คือ ความเป็นมิตร ที่นี้ กรุณา มุทิตา อุเบกขา จะเป็นอย่างไร?

ท่านอาจารย์ :

เมตตา มีจริง ๆ ไหม? เป็นเรา หรือว่า เป็นอะไร? เป็นธรรมชาติ เป็นนามธรรม หรือ รูปธรรม? ตอนนี้อะไรล่ะ? เป็นจิต หรือเป็นเจตสิก? (ตอบ-เป็นเจตสิก) บังคับบัญชาได้ไหม? (ตอบ-ไม่ได้) เป็นอนัตตา ถ้าเขากำลังสบายดี เราคิดอย่างไรกับเขา? (ตอบ-ดีใจด้วย) เห็นไหม? ทุกคนเวลานี้ ทุกคนก็สบายดี ใช่ไหม? แล้วคิดอย่างไรกับเขา? ถ้าจะถามเรื่องธรรมะ ก็คือ มีธรรมะเดี๋ยวนี้!!! ใช่ไหม? เป็นเพื่อนเขาหรือเปล่า? ยืม ทักทาย ช่วยเหลือ

สงเคราะห์ ไม่รังเกียจ ไม่โกรธ ไม่ว่าอะไร ใช่ไหม? ถ้าเป็นอย่าง
นั้นได้ กับทุกคน ขณะนั้นก็คือ เมตตาเจริญขึ้น ไม่ใช่ว่า คนนั้นไม่
ดี คนนี้ไม่ดี ขณะนั้น ใครไม่ดี? เห็นไหม? ไม่พ้นตัว!!! โบราณว่าก็
เก่ง ไม่ทราบว่าจะตรงหรือเปล่า แต่ก็มีคำว่า ขว้างงูไม่พ้นคอ แต่อีก
ความหมายหนึ่งก็ได้ แต่ว่าความหมายทางธรรมะ ก็คือ ขณะที่
กำลัง (คิดว่า) คนอื่นไม่ดี จิตอะไร? ที่คิดอย่างนั้น!!!

...เห็นไหม? ไม่มีทางที่จะมารู้จิต สภาพธรรมะ ซึ่งขณะนี้ กำลัง
เกิดดับ ถ้าไม่ได้ฟังจนกระทั่งเข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ก็จะได้แต่จำคำ
ใช่ไหม? แล้วก็พูดตาม แต่ต้องเข้าใจ แม้แต่เมตตา ไปท่องเมตตา
เข้าคำ หรือแผ่เมตตา แต่เมตตา คือ ความเป็นเพื่อนกับสิ่งมีชีวิต
ไม่ใช่ไปเป็นเพื่อน เมตตาต้นไม้ ดอกไม้ และคนนั้นเขาก็ยังไม่มี
ความทุกข์เดือดร้อนอะไร เขาก็ยังนั่งกันอย่างนี้ จะรู้ไหม ว่า
เมตตาหรือเปล่า? ไม่ใช่ เพราะฟังคำนี้ ถึงได้รู้ว่าจะทำเมตตา
หรือจะมีเมตตา แต่ไม่ใช่ แต่เข้าใจถูกต้องว่า ขณะใดก็ตาม ที่คิด
ดี พูดดี ทำดี เป็นเพื่อน ช่วยเหลือ พร้อมที่จะเกื้อกูล นั่นคือ
เมตตา...

...เพราะฉะนั้น เมตตาเนี่ย คนอื่นจะไม่รู้เลย นอกจากตัวเอง หรือ คนที่เห็นกิริยา อาการ หรือคำพูด ที่ประกอบด้วยเมตตา ของคนอื่น แต่ต้องเป็นเมตตาจริง ๆ ไม่ใช่หวังผลใด ๆ ทั้งสิ้น!!! ธรรมะ สลับซับซ้อน ยากที่จะรู้ได้ เพราะว่า สะสมมา ละเอียดยิบ โดยไม่รู้เลย ถ้าไม่ใช่ปัญญาจริง ๆ จะแยกไม่ออก ว่าคืออะไร เพราะอะไร สภาพธรรมะเกิดดับเร็ว สุดที่จะประมาณได้ ขณะนี้นับไม่ถ้วน สิ่งที่กำลังเหมือนมีนี่ ก็ดับแล้วทั้งนั้น ทุกสิ่งทุกอย่าง...

...เพราะฉะนั้น ถ้าเข้าใจเมตตา เราก็มีความเป็นเพื่อนกับทุกคน ได้ แล้วมีความเป็นเพื่อนอย่างไร? เสมอกันกับเขา เหมือนกันเลย เขาสุข เราสุข เขาทุกข์ เราทุกข์ ไม่มีความรังเกียจ ไม่มีการสูงต่ำ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น นั่นคือ เป็นเพื่อน ไม่ว่าเขาเป็นใคร ใจของเรา สามารถที่จะเป็นมิตรอยู่ตลอดเวลาได้...

...เพราะฉะนั้น เป็นธรรมชาติ ที่เป็นพรหมวิหาร ที่อยู่ของผู้ประเสริฐ คือ เป็นผู้ที่ไม่รังเกียจใคร ไม่โกรธใคร หรืออะไรก็ตาม แต่เท่าที่จะเป็นไปได้ สิ่งหนึ่งที่ควรจะระวัง ก็คือว่า ขณะใดก็ตามที่ขุ่นใจใคร ไม่ต้องมาถามเรื่องเมตตา พูดไปก็เท่านั้นเอง ใช่ไหม? เพราะว่า ขณะนั้น ลืมแล้ว และขณะนั้น ไม่เมตตา จึงโกรธได้ แค่ว่า โกรธนี้ก็ยาก โกรธเขาได้ คิดดู อยู่ดี ๆ ก็โกรธเขาได้ ถ้าไม่มีเชื้อของความโกรธในใจมากมาย จะโกรธเขาไปได้เรื่อย ๆ หรือ? เห็นคนนี้ก็ไม่น่าชอบ เห็นคนนั้นก็ไม่น่าชอบ โน่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ ทั้งวันแล้วอย่างไร? จะไปสวดเมตตา จะไปท่องเมตตา หรืออะไร ก็ไม่ได้มีความเข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น...

...เพราะฉะนั้น ปัญญา เท่านั้น ที่สามารถที่จะเห็นถูกต้องตาม
ความเป็นจริง ในทุกอย่าง ทุกคำที่ได้ฟัง รู้ว่ามีความเป็นเพื่อน
เพื่อนโกรธเพื่อนได้ไหม? โกรธขณะไหน ไม่ใช่เพื่อนในขณะนั้น
ไม่ว่าเขาเป็นใคร โกรธใครก็ตาม ขณะนั้นไม่ใช่เพื่อน ขณะนั้น
ไม่มีเมตตา แต่ก็เป็นที่ยาก ไม่ใช่่ง่าย เพราะเหตุว่า อกุศล
สะสมมา มากมายมหาศาล พระธรรมเท่านั้น ที่เป็นที่พึ่ง ที่แท้
จริง เมื่อ "เข้าใจ" แล้วก็จะรู้ว่า "ทุกคำ" เป็นประโยชน์มหาศาล
จริง ๆ ที่สามารถที่จะทำให้สิ่งที่เคยเกิดมาก ๆ ก็เกิดน้อยลง จน
กระทั่งในที่สุดก็สามารถที่จะไม่เกิดอีกเลยได้ ในสิ่งที่ไม่ดี...

เพราะฉะนั้น เมตตาเนี่ย คงไม่มีปัญหา เป็นเพื่อนได้ทุกกรณี ทุกสถานที่ ทุกคน หวังดีตลอดกาล อย่างนั้นดีกว่า คือ จะไม่มีเวลาไหน กาลไหน ที่เราจะเป็นศัตรูกับใคร ไม่ว่าเขาเป็นใคร เห็นไหม กว้างออกไปอีก ไม่ว่าเขาเป็นใคร

คุณจริยา :

ขออนุญาตท่านอาจารย์แทรกตรงนี้นิดหนึ่ง เมตตากับโลภะ ไกลกันมากไหมคะ?

ท่านอาจารย์ :

มาก เป็นศัตรูใกล้ชิดของเมตตา โลภะเป็นศัตรูใกล้ชิดของเมตตา เพราะว่า ถ้าไม่ใช่ปัญญา จะไม่รู้วาระนั้นไม่ใช่เมตตา แต่เป็นโลภะ การจะให้ของคน ให้เสมอกันไหม? แต่ถ้ามีเหตุผล อย่างผ้าเนื้อดี (พระภิกษุ) ท่านก็จะให้อุปัชฌาย์อาจารย์ด้วยความเคารพ หรือว่าให้ภิกษุป่วยไข้ เพราะว่าเป็นประโยชน์กับเขา ที่จะใช้สอยในการที่จะสบายขึ้น คือ ถ้ามีเหตุผลทุกอย่าง ก็รู้วาระนั้น ไม่ใช่ด้วยความติดข้อง ไม่ใช่ด้วยความเป็นโลภะ เพราะสองอย่างนี้ คล้ายกันมาก

เพราะฉะนั้น ที่มีคำพูดว่า เมตตาที่มีต่อคนอื่น เหมือนแม่ที่มีต่อลูก ฟังเดิน แม่รักลูกต่างหาก เพราะฉะนั้น เมตตาคนอื่นเหมือนแม่ต่อลูก ก็กลายเป็น ไปรักคนอื่น เหมือนแม่รักลูก ไม่ถูกต้อง แต่

ความจริงก็คือว่า สามารถจะหาสิ่งที่ประโยชน์ กับคนนั้น
เท่ากับที่แม่หาประโยชน์กับลูกไหม?

...เพราะฉะนั้น ธรรมชาติไม่ใช่เราฟังแล้วเราตาม แล้วก็ไม่ได้รู้ตรง
แต่ต้องคิด เพราะเหตุว่า เป็นสภาพจิต ที่ใกล้เคียงกันมาก แล้วก็
ละเอียดมาก แม้แต่จะให้ หรือ แม้แต่จะรับ ขณะนั้น เป็นเมตตา
หรือว่า เป็นโลภะ? หรือว่า มีเหตุผลในการที่จะรับ หรือไม่รับ ไช
ไหม?...

คุณจริยา :

ขออนุญาตตรงนี้นิดหนึ่งว่า แล้วระหว่างเมตตากับโลภะนี้
ลักษณะที่เราจะเห็นชัดว่า อันไหนที่เห็นความต่างของเมตตากับ
โลภะ

ท่านอาจารย์ : โลกะเป็นความติดข้องใช่ไหม? ให้แล้ว หวังหรือเปล่า? ให้ลูกนี้ แล้วลูกตอบแทนด้วยความเคารพ หรือเชื่อฟัง หรืออะไรหรือเปล่า? เห็นไหม? แต่ ให้ คือให้ ไม่ว่าเขาเป็นใคร และโดยไม่หวังอะไรเลยทั้งสิ้น เหมือนกันหมด

...เพราะฉะนั้น โลกะ ทำให้ชุ่มใจได้ แล้วก็นำมาซึ่งความทุกข์ นี่แน่นอนที่สุด อันนี้เป็นสิ่งที่ปิดบัง เห็นยากมาก ว่าความติดข้องนำมาซึ่งความทุกข์ แต่เมตตา ไม่เคยนำความเดือดร้อนมาให้เลย เพราะว่า เป็นความบริสุทธิ์จริง ๆ ไม่ได้หวังอะไรตอบแทนเลยทั้งสิ้น และความเป็นมิตร ความเป็นเพื่อน คิดดู โกรธก็ยังไม่โกรธเลย เพราะเหตุว่า จะไปโกรธเพื่อนได้อย่างไร ถ้ายังเป็นเพื่อนกับเขา จะโกรธเขาหรือ? จะทำร้ายเขาหรือ? ก็เป็นไปไม่ได้ใช่ไหม?...

...เพราะฉะนั้น ปัญญาที่สามารถที่จะทำให้รู้ว่า อะไรเป็นอะไร
และสิ่งที่เป็นอกุศล ปัญญาเห็นแล้ว มีหรือที่จะไม่ละ!!! แต่สภาพ
ธรรมะอื่นไม่ใช่เมตตา ไม่เป็นอย่างนั้นเลย ตรงกันข้ามเพราะ
ฉะนั้น ทุกข์เกิดเมื่อไหร่ รู้เลย มาจากโลภะ ไม่ว่าจะสิ่งทีรักเป็น
คน หรือเป็นวัตถุ หรือเป็นสิ่งของใด ๆ ทั้งสิ้น ทุกข์เกิดจากสิ่งนั้น
เคยมีเสื่อสวย ๆ ไหม? เดี่ยวนี้ยังอยู่ไหม? ไปไหนแล้ว? เสียตาย
ไหม? เห็นไหม? แต่ถ้าไม่สวย หายไปก็ไม่ต้องด้วยซ้ำไป ไม่เดือด
ร้อน ใช่มั้ย? ความติดข้องแม้เพียงเล็กน้อยก็นำความทุกข์มาให้
โดยไม่รู้...

...เพราะฉะนั้น ถ้าไม่รู้จักเมตตา ขณะไหนเป็นทุกข์ รู้ได้เลย มาจากความติดข้อง รู้จักโลภะเสียก่อน แล้วก็จะรู้ว่าสภาพธรรมะที่ไม่ใช่โลภะ มี แต่ทำได้อย่างโลภะ หวังดีก็ได้ ช่วยก็ได้ โดยที่ไม่ติดข้อง แล้วใครจะบอกให้เราเข้าใจ ที่จะพ้นจากทุกข์เพราะความติดข้อง ให้รู้ว่าเมตตาเป็นสิ่งที่ควรเจริญ โลภะเป็นสิ่งที่ควรละ พราศอน ๔๕ พรรษา สิ่งที่เป็นโทษ เป็นโทษจริง ๆ สิ่งที่ไม่ดีไม่จริง ๆ กว่าปัญญาจะรู้ได้ แต่ต้องเป็นปกติ ผิดปกตินิดเดียวก็ผิดหมดทางแล้ว!! ทางผิดมีมาก เพราะโลภะ ต้องการภพชาติ ต้องการมี ไซ้ไหม? ไม่ต้องการที่จะหมด...

- คุณจริยา :** เมตตา กับ กรุณา ต่างกันอย่างไรคะ?
- ท่านอาจารย์ :** ถ้าเขากำลังเป็นทุกข์ ไม่ว่าทุกข์ใดทั้งสิ้น ทุกข์กายหรือทุกข์ใจ มีทางใดที่เราจะช่วยให้ไหม? การช่วย ช่วยทั้งทรัพย์สิน เงินทอง วัตถุ สิ่งของ หรือ คำพูด หรือ การกระทำ หรือ ใจ เอาใจช่วย ใช่ไหม? ไม่ซ้ำเติม ไม่อะไรทั้งหมด คนที่กำลังมีทุกข์ เพราะว่า เขากำลังเดือดร้อน
- คุณจริยา :** เรื่องความทุกข์ เป็นตัวแยกให้เห็นว่า อันไหนคือเมตตา อันไหนกรุณา อย่างนั้นใช่ไหมคะ?
- ท่านอาจารย์ :** ก็เวลานี้ จะเป็นเพื่อนหรือว่าจะกรุณา คนที่นั่งอยู่ที่นี่?
- คุณจริยา :** เป็นเพื่อนกันค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** ค่ะ เป็นเพื่อน ไม่เห็นมีใครเดือดร้อน แต่พอมีใครสักคนป่วยไข้ ทุกคนช่วยกันแล้ว นั่นก็คือ กรุณา ให้เขาพ้นจากทุกข์เพราะฉะนั้น สำหรับพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระมหากุรุณา ทุกคนอยู่ในโลกของความทุกข์ เพราะไม่รู้ ถ้าไม่มีพระมหากุรุณา ก็ไม่ทรงแสดงพระธรรม ข้อความในพระสูตร...เมื่อจะทรงแสดงพระธรรม...ทอดพระเนตรลง ด้วยพระมหากุรุณาอย่างยิ่ง...เพราะว่าทุกคนจะอยู่ในที่ต่ำกว่า เพราะฉะนั้น ทุกคำที่ออกมา จากพระมหากุรุณา
- รู้ไหม? ว่ากำลังเป็นทุกข์ เห็นไหม? ไม่รู้!! ทุกข์อยู่ ก็ไม่เห็นว่าเป็นทุกข์ เพราะฉะนั้น พระมหากุรุณา ก็แสดงให้เข้าใจถูกต้อง ว่าอยู่ในกองไฟ โดยไม่รู้ตัวเลย

คุณจริยา :

อีกข้อหนึ่งก็คือ มุทิตา ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

"มุทิตา" ไม่ว่าจะอะไรที่ดีทั้งหมดนี้ เกิดขึ้นมาเอง หรือว่า เพราะกรรมที่ได้ทำแล้ว นำมา ไม่ว่าจะ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข ชื่อเสียง บริวาร อะไรทั้งหมด มาได้อย่างไร? เป็นไปได้อย่างไร? ถ้าไม่ใช่ เพราะกรรม ที่ได้กระทำแล้ว

เพราะฉะนั้น ทุกอย่าง ไม่พ้นกรรม ไม่มีอะไรยิ่งใหญ่กว่ากรรม พามาแบบเบา ๆ หรือเปล่า? หรือว่า ชัดมา? ใครมเดียวถึงไหน? ชัดลงไปอีก จากสูง เป็นต่ำ จากสุข เป็นทุกข์ จากร่างกายแข็งแรง เป็นป่วยไข้...ใครทำ? คนอื่นทำไม่ได้เลย กรรมทำได้ทุกอย่าง โดยไม่คาดคิดก็ทำได้ทั้งนั้นเลย สิ่งที่เกิดแล้ว ถ้าเป็นผลของกรรมก็ถึงเวลาที่กรรมนั้นให้ผล ได้ทำแล้วให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น เพราะกรรมที่ได้กระทำไว้ แม้นานแสนนาน เพราะฉะนั้น ก็อยู่ที่ถึงเวลาหรือยัง? ของกรรมที่จะให้ผล...

...เพราะฉะนั้น ไม่ว่าจะเห็นอะไร ได้ยินอะไร ก็ (เพราะ) กรรมนั้นแหละ ที่ได้ทำแล้ว ไม่ใช่คนอื่นทำให้ เป็นธรรมชาติ แล้วก็ มีตนเป็นที่พึ่ง แล้วก็เข้าใจอย่างนี้ถูกต้อง เพราะธรรมชาติ ธรรมเดช พระธรรมคำสอน ทุกคำ สามารถที่จะฝากใจเลศ ความไม่รู้...

- คุณจริยา :** ขออนุญาตท่านอาจารย์ ขอบุเบิกขาต่อเลยนะคะ
- ท่านอาจารย์ :** เดี่ยวนี้เป็นอย่างไร? กำลังถามเรื่องเมตตา กำลังถามเรื่องกรุณา กำลังถามเรื่องมฤตดา เขาได้ดีมีสุข ไม่มีใครทำให้ แต่ผลของกรรม แล้วตอนนี้ก็ถึงอุเบกขา เดี่ยวนี้เป็นอย่างไร?
- คุณทักษิณ :** เฉยๆ
- ท่านอาจารย์ :** เฉย ๆ เป็นพรหมวิหารหรือเปล่า? เห็นไหม? คนละเรื่องเลย เพราะฉะนั้น ธรรมะก็เป็นเรื่องละเอียด ไม่ใช่พอใช้คำว่า อุเบกขา ก็มาถึง "พรหมวิหาร" ก็ใช่แล้ว อย่างนั้นไม่ใช่!!! แต่ต้องรู้ว่า "เป็นปัญญาที่สามารถที่จะเห็นถูกต้อง รู้ความจริง จนไม่หวั่นไหว ด้วยโลภะ หรือ โทสะ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น"
- ถ้าได้สิ่งที่น่าพอใจ หวั่นไหวไหม? หรือว่า รู้ว่าเพราะกรรมที่ได้ทำ แล้ว แค่เห็นหมดแล้ว แต่ ความติดข้อง ตามมา เป็นอกุศลต่อไป ไม่จบ จากสิ่งที่กรรมทำให้เกิดขึ้น คือ ได้เห็นสิ่งที่ดี แต่กิเลสที่มี สะสมอยู่ในจิต เกิดต่อ เป็นอย่างไร? กำไร หรือ ขาดทุน? ถ้าผู้ที่มีปัญญา จากอกุศลเป็นกุศลได้ แล้วแต่สะสมมา และผู้ที่มีปัญญายิ่งกว่านั้น คือ เห็นแล้ว ไม่มีทั้งอกุศลและกุศล เป็นอภยากตะ คือ เป็นกิริยาจิต ไม่เป็นเหตุที่จะให้เกิดผล เพราะว่า อกุศลดับแน่ แต่ กุศลก็ดับด้วย ที่ว่า ถ้ายังเป็นกุศล อกุศล ตราบใด ก็ทำให้เกิดผล ตราบนั้น

เพราะฉะนั้น กว่าปัญญาจะเจริญตามลำดับขั้น จนกระทั่งไม่มี
แม้กุศล เรื่องอกุศลไม่ต้องพูด ต้องเป็นสิ่งที่ควรดับ บางคนก็คิด
ว่าดับอกุศล แต่ชอบพอใจที่จะยังคงมีกุศล ซึ่งก็เป็นพระอนาคามี
ยังไม่ถึงความเป็นพระอรหันต์ แต่ถ้าถึงความเป็นพระอรหันต์ ก็
คือว่า ดับหมด ไม่มีอะไรที่ดี ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสวยงามประณีตสัก
เท่าไร แต่ก็เกิดขึ้น แล้วก็ดับไป

คุณทัศนีย์ :

ท่านอาจารย์ฯ อุเบกขานี้ สมมุติถ้าเราเจอคนที่เขากำลังทุกข์
มาก แล้วเราสงสารเขามาก ๆ

ท่านอาจารย์ :

แล้วช่วยด้วย ช่วยไม่ได้ ก็ไม่หวั่นไหว

คุณทัศนีย์ :

แล้วสภาพธรรมของสงสาร ณ ตอนนั้น มันเป็นอย่างไรวะ?

ท่านอาจารย์ :

ถามคนอื่น หรือว่า ขณะนั้น เราพึงธรรมะจนเรารู้ว่าขณะนั้น เป็น
อะไร

คุณทัศนีย์ :

เราต้อง...

ท่านอาจารย์ :

แน่นอน...เพราะว่า ศัตรูใกล้ของกรุณา คือ โทมนัส เพราะฉะนั้น ถ้าศึกษาแล้วจะรู้เลย ใครสงสารใครจนน้ำตาไหลนะ อकुศลหรือเปล่า? เพราะไม่รู้ แต่ถ้ารู้ เข้าใจในเหตุที่เราได้รับทุกขนั้น แล้ว ช่วยเต็มที่ ด้วยความไม่หวั่นไหว ไม่เดือดร้อนใจ ตามกำลังที่จะ สามารถช่วยได้ แต่ได้หรือไม่ได้ ก็ไม่หวั่นไหวอีก เพราะช่วยเต็มที่ แล้ว

ณ กาลครั้งหนึ่ง

พระธรรมเท่านั้น ที่เป็นที่พึ่ง ที่แท้จริง
เมื่อ "เข้าใจ" แล้วก็จะรู้ว่า "ทุกคำ" เป็นประโยชน์มหาศาลจริงๆ
ที่สามารถที่จะทำให้สิ่งที่เคยเกิดมากๆ ก็เกิดน้อยลง
จนกระทั่งในที่สุดก็สามารถที่จะไม่เกิดอีกเลยได้ ในสิ่งที่ไม่ดี

www.dhammadhome.com

www.dhammadhome.com

สุจินต์ บริหารวนเขตต์
 บ้านคุณทักษพล คุณจริยา เจียมวิจิตร
 ๑๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณทักษพล คุณเจริยา
และ คุณศิริพล เจียมวิจิตร
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

